

บทที่ ๔

การค้าใบยาสูบทางภาคเหนือของประเทศไทย

จากการศึกษาภาวะการค้าใบยาสูบและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทางภาคเหนือของประเทศไทยพอสรุปได้ว่า คุณภาพของใบยาสูบพันธุ์เวอร์บีเนียไทยกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดโลก นับเป็นใบยาที่มีคุณภาพชั้นนำในหมู่ใบยาชั้นนำของโลก ทั้งนี้เพราะคุณสมบัติที่ดีเด่นของใบยาเวอร์บีเนียไทยอยู่ที่ใบเป็นมันสกลไส เนื้อบาง ผิวละเอียด ยืดหยุ่นได้ดี (FINE ELASTIC TEXTURE) แม้วากกลิ่นหอมของใบยาไทยไม่สามารถเปรียบเทียบได้กับใบยาของอเมริกาก็ตาม แต่ก็เป็นที่ยอมรับกันว่าใบยาไทยมีกลิ่นเบ้กลางอย่างแท้จริง มีคุณสมบัติในการเผาไหม้อย่างดีและที่สำคัญที่สุดมีนิโคตินต่ำประมาณ ๐.๖ - ๐.๘ เปอร์เซ็นต์ อันเป็นคุณสมบัติที่ตลาดต่างประเทศต้องการอย่างยิ่งเพื่อเป็นตัวแทนกับใบยาอื่น ๆ ซึ่งปกติใบยาของประเทในอเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่น เกาหลี และอินเดีย มีนิโคตินสูงกว่าของประเทศไทยมาก อันเป็นเหตุให้ความต้องการใบยาไทยของต่างประเทศเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้เนื่องจากคุณสมบัติพิเศษของใบยาเวอร์บีเนียซึ่งส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในจังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย จึงเป็นการสมควรที่จะศึกษาถึงภาวะการค้าใบยาสูบทั้งของชาวไร่ยาสูบ ของผู้แปรรูปและพ่อค้าส่งใบยาสูบนอกนอกประเทศด้วย

๔.๑ การค้าใบยาสูบของชาวไร่ยาสูบ

การเพาะปลูกยาสูบนับเป็นอาชีพหนึ่งของชาวไร่ในจังหวัดภาคเหนือ ซึ่งได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แพร่ น่าน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และเพชรบูรณ์ ชาวไร่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้แก่ จังหวัดขอนแก่น (เขตอำเภอบ้านไผ่) จังหวัดหนองคายและนครพนม

"สำหรับปี ๒๕๑๒ มีผู้เพาะปลูก ๗๘,๐๗๘ ไร่ เนื้อที่ปลูกทั้งหมด ๑๒๐,๘๖๘ ไร่ ซึ่งสามารถจำหน่ายออกได้ดังนี้คือ เนื้อที่เพาะปลูกใบยาพื้นเมือง ๓๖,๐๘๔ ไร่ มีผู้เพาะปลูก

ตารางที่ ๕

เนื้อที่ปลูกและจำนวนผลิตยาสูบเวอร์บีเนียปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔

จังหวัด	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	จำนวนผลิตกมส (ล้าน กก.)	ผลิตผลเฉลี่ย ต่อไร่/กก.	หมายเหตุ
เชียงใหม่และลำพูน	** ๕๖,๒๑๘	** ๘.๖๐	+ ๑๒๙.๘๓	เนื้อที่ปลูก เวอร์บีเนีย บ้าน สุโขทัย อุดรภิบาล เพชรบูรณ์ บ้านไผ่ หนองคายและนครพนม ไค้จากฝ่ายไร่โรงงาน ยาสูบ
เชียงราย	** ๓๕,๓๑๘	** ๙.๓๒	+ ๑๓๓.๒๖	
เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุดรภิบาล*	๕๑,๘๙๖	** ๓.๓๑	+ ๘๙.๒๘	
ลำปาง	** ๑๓,๕๘๖	** ๑.๘๖	+ ๑๓๘.๐๐	
เพชรบูรณ์	** ๑,๙๐๘	** ๐.๓๘	+ ๑๓๘.๑๙	
บ้านไผ่	** ๑,๑๐๐	** ๐.๐๘	+ ๓๖.๓๖	
หนองคาย	** ๓,๐๘๖	** ๐.๘๕	+ ๑๔๕.๘๑	
นครพนม	** ๓,๕๖๙	** ๐.๖๖	+ ๑๓๓.๒๓	
รวมทั้งประเทศ	๑๖๓,๐๘๓	๒๐.๘๑	๑๒๖.๑๕	

ที่มา : สาขาการเกษตร กองโครงการเศรษฐกิจ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ
 * เป็นตัวเลขประมาณการจากสาขาการเกษตร ฯ
 ** เป็นตัวเลขจากสำนักงานไร่ยาสูบในจังหวัดภาคเหนือ สมาคมผู้ปลูกและผู้เพาะปลูกและผู้ส่งไมยาสูบในจังหวัดภาคเหนือ โรงงานยาสูบกระทรวงการคลัง

๑๘,๖๒๓ ราย พันธุ์เวอร์บีเนีย ๘๒,๒๘๘ ไร่ ผู้เพาะปลูก ๖๒,๐๒๘ ราย พันธุ์เตอร์กิช
 ๑๖๐ ไร่ ผู้เพาะปลูก ๑๕๐ ราย พันธุ์เบอร์เลย์ ๒,๓๘๑ ไร่ ผู้เพาะปลูก ๑,๑๘๓ ราย
 ผลิตโยธาแห่งไค้ประมาณ ๑๓.๑๐ ล้านกิโลกรัม ซึ่งในจำนวนนี้เป็นโยธาเวอร์บีเนียเสีย
 ๑๕.๖ ล้านกิโลกรัม^(๑) ต่อมาในปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ เนื้อที่ปลูกยาสูบเวอร์บีเนียทั่วประเทศ
 เป็น ๑๖๗,๐๘๓ ไร่ ปริมาณผลิตโยธาแห่งรวม ๒๐.๘๑ ล้านกิโลกรัม เมื่อเทียบกับปี ๒๕๑๒
 ทั้งเนื้อที่และปริมาณผลิตเพิ่มขึ้นถึง ๘๖,๒๑๔ ไร่ และ ๓.๓๑ ล้านกิโลกรัม ตามลำดับ
 (จากตารางที่ ๕)

สำหรับชาวไร่ยาสูบประมาณ ๑๑๐,๐๐๐ ครอบครัวส่วนใหญ่ปลูกข้าวเป็นอาชีพหลัก
 เมื่อเสร็จจากการเก็บเกี่ยวข้าวในเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม แล้ว จะทำการปลูกยาสูบ
 เฉลี่ยครอบครัวละ ๑ - ๒ ไร่ พื้นที่ที่เหลือชาวไร่จะปลูกหอม กระเทียม ถั่วลิสง ถั่วเหลือง
 ฯลฯ ปัญหาการขาดแคลนน้ำของชาวไร่ยาสูบในจังหวัดภาคเหนือมีน้อยมาก เพราะมีระบบการ
 ชลประทานดี ลมฟ้าอากาศไม่แห้งแล้งเมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ ของประเทศไทย เพราะว่าการ
 ปลูกยาสูบและยาแล้ง ซึ่งอยู่ในระหว่างเดือน กันยายน - พฤศจิกายน และเดือน พฤศจิกายน -
 มีนาคม เป็นระยะที่มีน้ำฝนช่วยอยู่

ต้นทุนการปลูกยาสูบของชาวไร่ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ ๗ ของบทที่ ๓
 ต้นทุนถั่วเฉลี่ยในปี ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐ ไร่ละ ๗๑๒ บาท ปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ ไร่ละ ๑,๑๐๓.๗๘
 บาท ต้นทุนการปลูกยาสูบที่เพิ่มขึ้นนี้เป็นผลให้ชาวไร่ได้กำไรน้อย บางจังหวัดถึงกับขาดทุน
 ตัวเลขในตารางที่ ๘ บทที่ ๓ ปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ ชาวไร่ยาสูบจังหวัดเชียงใหม่และลำปาง
 ขาดทุนสุทธิในการปลูกยาสูบกิโลกรัมละ ๐.๒๒ สตางค์ สาเหตุที่ทำให้ขาดทุนเพราะค่าใช้จ่าย
 เพิ่มมากกว่าเดิม เช่น ชาวไร่จังหวัดเชียงใหม่ต้นทุนการปลูกต่อไร่ ปี ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐ เป็น
 ๗๐๔ บาท ต่อมาปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ เพิ่มขึ้นเป็น ๑,๑๘๒.๖๐ บาท จะเห็นได้ว่าต้นทุนการเพาะ
 ปลูกต่อไร่สูงเพิ่มขึ้นถึง ๔๗๘.๖๐ บาท ส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว แสดงให้เห็น
 จากบางรายต่อไปนี้

(๑) เสน่ห์ โทธิปฐุม สามีตสารปีที่ ๒๔ เล่มที่ ๒ มีนาคม - เมษายน ๒๕๑๑

ตารางที่ ๑๑

จำนวนผู้นม นิสถาน โรงบมและผลผลิตใบยาแห่ง
พันธูเวอรเจเนียบของผู้นม นิสถานและสํานักงานโรยาสูบ ปี่ ๒๕๐๙/๒๕๑๐

เลขที่	จังหวัด	ผู้นม นิสถาน	ผู้นม นิสถาน			สํานักงานโรยาสูบ			รวม		
			นิสทาน (แหง)	โรงบม (เทา)	ผลผลิต (ลาน กก.)	นิสทาน (แหง)	โรงบม (เทา)	ผลผลิต (ลาน กก.)	นิสทาน (แหง)	โรงบม (เทา)	ผลผลิต (ลาน กก.)
๑	เชียงใหม	๔๘	๓๙	๒๐๙๙	๖.๔๗	๙	๑๗๔	๐.๔๙	๘๘	๒๒๗๓	๖.๙๖
๒	เชียงราย	๓๑	๔๕	๘๑๒	๑.๘๔	๗	๑๔๗	๐.๔๓	๕๒	๙๕๙	๒.๒๗
๓	แพรว นาน สู้ซอด้ย อุดรคิทด	๓๐	๔๖	๑๒๙๘	๓.๒๓	๒	๔๒	๐.๑๙	๔๘	๑๓๔๐	๓.๓๗
๔	สํานาง	๙	๑๕	๒๕๘	๐.๘๖	-	-	-	๑๕	๒๕๘	๐.๘๖
๕	เพชรบูรณ์	๕	๙	๑๐๖	๐.๒๙	๒	๕๐	๐.๐๗	๑๑	๑๕๖	๐.๓๖
๖	บานไย	-	-	-	-	๔	๖๐	๐.๐๖	๔	๖๐	๐.๐๖
๗	หนองกาย	๑	๑	๒๐	๐.๒๖	๗	๑๔๒	๐.๒๙	๘	๑๖๒	๐.๕๓
๘	นกรพนม	๔	๕	๔๙	๐.๒๖	๖	๑๓๕	๐.๒๖	๑๑	๑๘๔	๐.๕๒
	รวม	๑๒๘	๒๐๐	๔๖๔๒	๑๓.๒๑	๓๗	๗๕๐	๑.๗๒	๒๓๓	๕๓๙๒	๑๔.๙๓

ที่มา : สํานักงานเกษตรรา สํานักงานสํานักพัฒนาการเศรษฐกิจแหงชาติ และโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง

ขยายเทอ

	ผู้นม นิสถาน	สํานักงานโรยาสูบ	เจดัย	
นิสทาน ๑ แหง	ผลิตใบยาแหงเจดัย	๖๖,๐๕๐ กก.	๔๖,๔๘๖ กก.	๖๒,๙๘๖ กก.
โรงบม ๑ เเทา	ผลิตใบยาแหงเจดัย	๒,๘๘๘ กก.	๒,๒๙๓ กก.	๒,๗๖๔ กก.

การวางที่ ๑๑
 จำนวนแผนภูมิ สถานี โรงบมและผลผลิตไบยาแห้ง
 พันธุ์เวอร์บีเนียของแผนภูมิอิสระและสำนักงานโรยาสูบ ปี ๒๕๑๓/๒๕๑๔

เลขที่	จังหวัด	แผนภูมิอิสระ	แผนภูมิอิสระ			สำนักงานโรยาสูบ			รวม		
			สถานี (แห่ง)	โรงบม (เตา)	ผลผลิต (ล้าน กก.)	สถานี (แห่ง)	โรงบม (เตา)	ผลผลิต (ล้าน กก.)	สถานี (แห่ง)	โรงบม (เตา)	ผลผลิต (ล้าน กก.)
๑	เชียงใหม่	๔๕	๓๕	๒๓๘๒	๓.๙๔	๙	๑๘๑	๐.๖๖	๘๘	๒๕๒๓	๘.๖๐
๒	เชียงราย	๒๓	๔๔	๙๙๙	๔.๐๓	๓	๑๕๓	๐.๖๙	๕๑	๑๑๑๒	๙.๗๖
๓	แพร่ นาน สุโขทัย อุตรดิตถ์	๓๐	๔๕	๑๓๘๓	๓.๕๘	๒	๕๔	๐.๑๖	๔๓	๑๔๔๑	๓.๗๔
๔	ลำปาง	๑๐	๑๕	๔๕๔	๑.๘๒	-	-	-	๑๕	๔๕๔	๑.๘๒
๕	เพชรบูรณ์	๔	๓	๘๓	๐.๒๔	๒	๕๖	๐.๑๐	๙	๑๔๓	๐.๓๔
๖	บ้านไผ่	-	-	-	-	๓	๕๐	๐.๐๘	๓	๕๐	๐.๐๘
๗	หนองคาย	-	-	-	-	๓	๑๕๑	๐.๔๕	๓	๑๕๑	๐.๔๕
๘	นครพนม	-	-	-	-	๖	๑๓๕	๐.๕๘	๖	๑๓๕	๐.๕๘
	รวม	๑๑๒	๑๙๐	๕๒๖๙	๑๗.๖๕	๓๖	๗๙๐	๒.๗๒	๒๒๖	๖๐๐๙	๒๕.๓๗

ที่มา : สาขาการเกษตรฯ กองโครงการเศรษฐกิจ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ และโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
 รวมชาวไร่ที่ปลูกและบมเองที่โรงงานยาสูบส่งเสริม

หมายเหตุ

	แผนภูมิอิสระ	สำนักงานโรยาสูบ	เฉลี่ย
สถานี ๑ แห่ง ผลิตไบยาแห้งเฉลี่ย	๙๒,๕๔๐ กก.	๘๓,๘๗๐ กก.	๙๑,๓๑๘ กก.
โรงบม ๑ เตาผลิตไบยาแห้งเฉลี่ย	๓,๐๖๐ กก.	๓,๙๙๖ กก.	๓,๑๒๐ กก.

	ปี ๒๕๑๙ - ๒๕๑๐	ปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔
ประเมินค่าภาษี	๖๐.๐๐ บาท	๑๑๘.๒๐ บาท
ค่าเตรียมดิน	๔๘.๐๐ บาท	๑๒๙.๖๐ บาท
ค่าซุกหลุม ปุ๋ย	๕๐.๐๐ บาท	๑๐๕.๕๐ บาท

๔.๒ การค้าใบยาสูบของผู้มีและพ่อค้าส่งออก

ผู้ที่มีใบยาสูบเวอรียี่เนียบปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ มีในประเทศทั้งสิ้น ๑๑๒ ราย รวมทั้งชาวไร่ที่ปลูกและนับเองที่โรงงานยาสูบส่งเสริมด้วย สถานีมีมีใบยาสูบ ๒๒๒ สถานี โรงมี ๒๐๐๙ โรง แบ่งเป็นผู้มีอิสระ ๑๙๐ สถานี โรงมี ๕,๒๖๙ โรง และสำนักงานไร่ยาสูบ ๓๒ สถานี โรงมี ๙๙๐ โรง ปริมาณการผลิตใบยาแห้งของเจ้าของโรงมีอิสระแต่ละรายอยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๐ - ๓๐๐,๐๐๐ กิโลกรัม สถานีหนึ่ง ๆ ของผู้มีอิสระการผลิตเฉลี่ย ๙๒,๕๕๐ กก. สำนักงานไร่ยาสูบอัตราการผลิตเฉลี่ย ๔๓,๘๙๐ กิโลกรัม

จากตัวเลขในตารางที่ ๑๐ และ ๑๑ จะเห็นว่าแม้ผู้มีอิสระมีจำนวนลดน้อยลง คือจาก ๑๒๕ ราย มาเป็น ๑๑๒ ราย และสถานีมีมีใบยาสูบลดจาก ๒๐๐ โรง เหลือ ๑๙๐ โรง ก็ตาม ไม่ได้ทำให้ผลผลิตตกตามด้วยเลย ตรงกันข้ามกลับทำให้ผลผลิตใบยาแห้งเพิ่มจาก ๑๔.๙๓ ล้านกิโลกรัม เป็น ๒๕.๓๓ ล้านกิโลกรัม แสดงให้เห็นว่ากิจการค้ายาสูบเจริญขึ้น แม้ว่าบางรายจะมีอุปสรรคข้อล้มเลิกและขายกิจการไป ซึ่งมีเพียงส่วนน้อยมีได้มีผลกระทบกระเทือนต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศ การเพิ่มขึ้นของผลผลิตดังกล่าวสืบเนื่องมาจากชาวไร่บางครอบครัวหันมาสนใจปลูกยาสูบแทนการปลูกพืชไร่ชนิดอื่น ขณะเดียวกันบางครอบครัวที่ปลูกอยู่แล้วก็ขยายการปลูกเพิ่มมากขึ้น ดินฟ้าอากาศอำนวย วัชพืช แมลงต่าง ๆ ไม่มารบกวน ตลอดจนความร่วมมือจากทางราชการ และความร่วมมือของผู้มี ในการอำนวยความสะดวกด้านการไถที่เพาะปลูก การขนย้ายเครื่องมือทำการ และปัจจัยสุดท้ายซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับความอยู่รอดของชาวไร่ คือ ความยุติธรรมในด้านการซื้อใบยาสูบ

ใบยาแห้งที่ผู้ข่มในแต่ละเขตผลิตได้ในแต่ละปี ส่วนหนึ่งจะจัดส่งตามโควตา เรียกว่า ยาสูบในโควตา อีกส่วนหนึ่งจะขายให้กับบริษัทส่งออกและบริษัทตัวแทนจำหน่ายของบริษัทผู้ผลิตบุหรี่ต่างประเทศ เรียกว่า ยาสูบนอกโควตา สำหรับยาสูบนอกโควตานั้น ทางโรงงานยาสูบ กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร จะต้องมีส่วนรู้เห็นสำหรับการดำเนินการนี้

๔.๒.๑ ยาสูบในโควตา

โรงงานยาสูบได้กำหนดรับซื้อใบยาสูบเวอร์บีเนียจากผู้ข่มทั่วประเทศ มีทั้งยาสูบในโควตาตามปกติ และยาสูบส่วนเกิน ๑๕ เปอร์เซ็นต์ (ยาสูบที่โรงงานยาสูบกำหนดให้ผู้ข่มส่งนอกเหนือจากโควตา เป็นต้นว่าโรงงานยาสูบกำหนดโควตาให้ ๑๐,๐๐๐ กก. เวลาขายให้โรงงานยาสูบจริง ๆ อาจจะขายให้สูงกว่า ๑๐,๐๐๐ กก. ได้ถึง ๑๕ เปอร์เซ็นต์ คือ ๑,๕๐๐ กก. ในจำนวนส่วนเกิน ๑,๕๐๐ กก. นี้ ทางโรงงานยาสูบจะกำหนดเป็นปี ๆ ไปด้วยว่า จะประกอบด้วยยาสูบกี่เปอร์เซ็นต์ และยากกลางกี่เปอร์เซ็นต์) ซึ่งรวมกันแล้วได้จัดสรรให้จังหวัดต่าง ๆ ดังนี้ (จากตารางที่ ๑๒ และ ๑๓)

โควตาปกติและส่วนเกิน ๑๕ เปอร์เซ็นต์

จังหวัด	ปี ๒๕๐๔ - ๒๕๑๐	ปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔
เชียงใหม่ - ลำพูน	๓.๒๕ ล้านกิโลกรัม	๓.๒๕ ล้านกิโลกรัม
เชียงราย	๑.๓๘ ล้านกิโลกรัม	๑.๔๕ ล้านกิโลกรัม
แพร่ น่าน สุโขทัย อุตรดิตถ์	๑.๗๓ ล้านกิโลกรัม	๐.๔๕ ล้านกิโลกรัม
ลำปาง	๐.๓๖ ล้านกิโลกรัม	๐.๔๔ ล้านกิโลกรัม
เพชรบูรณ์	-	๐.๑๑ ล้านกิโลกรัม
บ้านไผ่	-	-
หนองคาย	๐.๔๒ ล้านกิโลกรัม	-
นครพนม	-	-
รวมทั้งสิ้น	๗.๑๕ ล้านกิโลกรัม	๗.๑๐ ล้านกิโลกรัม

ตารางที่ ๑๒
ผลผลิตโดยประมาณและราคาเฉลี่ยใบยาแห้งเวอรียีนี
ของผู้มีอิสระปี ๒๕๐๙ - ๒๕๑๐

จังหวัด	โคกตำ ที่โรงงาน ยาสูบ กำหนด (ล้านกก.)	การแจกจ่ายผลผลิต				
		ขายให้ สำนักงาน ไร่จริง	ราคา เฉลี่ย กก./บ	ขายให้ บริษัทส่งออก (ล้านกก.)	สำนักงาน ไร่ยาสูบ ผลิตเอง (ล้านกก.)	รวม ผลิตผล (ล้านกก.)
เชียงใหม่ - ลำพูน	๓.๒๕	๒.๗๗	๑๓.๕๕	๓.๗๐	๐.๘๘	๖.๙๒
เชียงใหม่	๑.๓๘	๑.๑๓	๑๓.๑๓	๐.๗๑	๐.๘๓	๒.๒๗
แพร่ น่าน สุโขทัย อุตรดิตถ์	๑.๗๓	๑.๕๐	๑๓.๕๘	๑.๗๓	๐.๑๘	๓.๓๗
ลำปาง	๐.๓๖	๐.๓๖	๑๓.๘๑	๑.๕๐	-	๐.๘๖
เพชรบูรณ์	๐.๒๑	๐.๑๖	๑๒.๕๕	*๐.๑๓	๐.๐๗	๐.๓๖
บ้านไผ่	-	-	-	-	๐.๐๖	๐.๐๖
หนองคาย	๐.๐๓	๐.๐๓	๑๑.๗๐	*๐.๒๓	๐.๒๗	๐.๕๓
นครพนม	๐.๑๘	๐.๑๑	๑๐.๕๐	*๐.๑๕	๐.๒๖	๐.๕๒
รวมทั้งประเทศ	๗.๑๕	๖.๐๖	๑๓.๘๑	*๒.๑๕	๑.๗๒	๑๘.๘๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรฯ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติและโรงงานยาสูบ

หมายเหตุ * : เป็นตัวเลขประมาณการจากสำนักงานเกษตรฯ

ตารางที่ ๑๓
ผลผลิตโดยประมาณและราคาเฉลี่ยใบยาแห้งเวอร์บีเนีย
ของภูมิภาคอิสระปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔

จังหวัด	โคชค้ำ ที่โรงงาน ยาสูบ กำหนด (ล้านกก)	การแจกจ่ายผลผลิต				
		ขายให้ สำนักงาน ไร่จริง	ราคา เฉลี่ย กก./บ	ขายให้ บริษัทส่งออก (ล้านกก.)	สำนักงาน ไร่ยาสูบ ผลิตเอง (ล้านกก)	รวม ผลิตผล (ล้านกก)
เชียงใหม่ - ลำพูน	๓.๒๕	๓.๐๕	๑๔.๙๔	๔.๘๙	๐.๖๖	๘.๖๐
เชียงใหม่	๑.๘๕	๑.๘๕	๑๔.๙๒	๒.๖๒	๐.๖๙	๔.๙๖
แพร่ น่าน สุโขทัย อุตรดิตถ์	๑.๘๕	๑.๘๕	๑๕.๖๓	๑.๙๓	๐.๑๖	๓.๙๘
ลำปาง	๐.๘๘	๐.๘๘	๑๕.๕๐	๑.๓๘	-	๑.๘๖
เพชรบูรณ์	๐.๑๑	๐.๑๑	๑๕.๙๒	๐.๑๓	๐.๑๐	๐.๓๔
บ้านไผ่	-	-	-	-	๐.๐๘	๐.๐๘
หนองคาย	-	-	-	-	๐.๘๕	๐.๘๕
นครพนม	-	-	-	-	๐.๕๘	๐.๕๘
รวมทั้งประเทศ	๙.๑๐	๖.๘๐	๑๕.๑๙	๑๐.๙๕	๒.๙๖	๒๐.๓๙

ที่มา : สาขาการเกษตรฯ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ
และโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง

นอกจากโควตาที่จัดสรรรับซื้อใบยาจากจังหวัดต่าง ๆ แล้ว การรับซื้อใบยาแห่ง
ของโรงงานยาสูบยังได้กำหนดไว้อีก ๓ ชั้น คือ

- (๑) กำหนดเกรดใบยาต่าง ๆ ประมาณ ๕๔ เกรดย่อย ๆ
- (๒) ในจำนวน ๕๔ เกรดย่อยนี้ ยังแบ่งเป็น ๓ พวกใหญ่ และโรงงานยาสูบได้
กำหนดเกรดรับซื้อใบยาไว้ดังนี้

ใบยาเกรดสูงซึ่งตามโควตาคำหนดให้ส่งไม่เกิน ๒๐ เปอร์เซ็นต์
ราคาตั้งแต่ ๒๖.๐๐ - ๒๘.๐๐ บาท ราคาเฉลี่ยรับซื้อไม่เกิน ๒๓.๐๐ บาท

ใบยาเกรดกลางซึ่งตามโควตาคำหนดให้ส่งไม่เกิน ๕๐ เปอร์เซ็นต์
ราคาตั้งแต่ ๙.๐๐ - ๑๓.๐๐ บาท ราคาเฉลี่ยรับซื้อไม่เกิน ๑๓.๐๐ บาท

ใบยาเกรดต่ำซึ่งตามโควตาคำหนดให้ส่งไม่เกิน ๓๐ เปอร์เซ็นต์
ราคาตั้งแต่ ๔.๐๐ - ๘.๐๐ บาท ราคาเฉลี่ยรับซื้อไม่เกิน ๗.๕๐ บาท

- (๓) โรงงานยาสูบจำกัดราคาซื้อจากผู้มออิสระ เมื่อรวมทุกประเภทและ
ทุกรายการแล้ว รับซื้อเฉลี่ยไม่เกินกิโลกรัมละ ๑๓.๕๕ บาท โดยโรงงาน
ยาสูบที่ราคาต้นทุนการผลิตของผู้มออิสระเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑๑.๘๘ บาท
โดยไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนที่แท้จริง

สำหรับการส่งใบยาแห่งให้กับโรงงานยาสูบนั้น ถ้าปรากฏว่าผู้มอส่งยาแต่ละ
ประเภทเกินกว่าที่กำหนดจะต้องนำกลับไป แต่จะอนุญาตให้ส่งน้อยกว่าได้ โควตาที่กำหนด
ให้ผู้มอแต่ละรายเป็นตัวเลขที่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นเวลา ๑๐ ปีแล้ว มาปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔
โควตาของจังหวัดต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปในด้านเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในบางกรณีจะพบว่า
โควตาของโรงมอแต่ละโรงมีการซื้อขายกันเป็นการภายใน ทั้งนี้เนื่องจากโรงมอบางโรง
มีหนี้สินมากก็จะขายโควตาโรงมอของตนแก่โรงมออื่น แต่ใช้ชื่อบริษัทหรือเจ้าของเดิมอยู่
สภาพพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติได้ออกสำรวจศึกษาเกี่ยวกับยาสูบในปี ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐ พบว่า
ในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนมีเจ้าของโรงมอใบยาทำยาส่งสำนักงานยาสูบ ๘๘ เจ้าของ

แต่ข้อเท็จจริงเจ้าของโรงงานมีเพียง ๓๐ รายเท่านั้น เพราะโรงงานหลายแห่งอยู่ในฐานะมีหนี้สิน ก็ตัดสินใจขายโควตาให้กับโรงงานอื่น ๆ ทั้งนี้ตนเองจะได้อยู่รอดไปทีไร ๆ ซึ่งข้อเท็จจริงนี้ทางสำนักงานโรงงานยาสูบทราบเป็นอันดี แต่ก็มีได้แก้ไขแต่อย่างใด

ส่วนการส่งยาสูบส่วนเกิน ๑๕ เปอร์เซ็นต์ ของผู้มี สำนักงานโรงงานยาสูบกำหนดให้ผู้มีแต่ละรายนำมาขายตามปริมาณการผลิตและความสามารถในการส่งของบุคคลในแต่ละราย และแต่ละปี ยาสูบส่วนเกินนี้สำนักงานโรงงานยาสูบจะกำหนดลงไปในแต่ละปีว่าจะรับซื้อยาทำหรือยาสูบ หรือยากกลาง

การส่งใบยาแห้งตามโควตาและส่วนเกิน ๑๕ เปอร์เซ็นต์นั้น บางจังหวัดก็ส่งใบยาครบตามโควตา บางจังหวัดก็ส่งขาดไป เช่น จังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ปี ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐ ส่งขาดไป ๐.๘๘ ล้านกิโลกรัม ถ้าเปรียบเทียบระหว่างตารางที่ ๑๒ และ ๑๓ จะเห็นว่า ปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ ปริมาณใบยาแห้งที่โรงงานยาสูบได้รับซื้อจากผู้มีอิสระตามโควตาทั่วประเทศ คือกว่าระยะปี ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐ ทั้งนี้เพราะปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ ส่งขาดไปเพียง ๐.๘๐ ล้านกิโลกรัม แต่ปี ๒๕๐๘ - ๒๕๑๐ ส่งขาดถึง ๑.๐๘ ล้านกิโลกรัม ทางโรงงานยาสูบและเขตโรงงานยาสูบในจังหวัดต่าง ๆ มีใ้กว้างเฉย พยายามจะหาวิธีการเพื่อจะปรับปรุงแก้ไขให้ผลผลิตเป็นไปตามโควตาที่กำหนด พร้อมทั้งพยายามควบคุมคุณภาพของใบยาไปด้วยในขณะเดียวกัน

๔.๒.๒ ยาสูบนอกโควตา (EXPORT)

ยาสูบนอกโควตาเป็นยาสูบที่ผู้ไม่มีสิทธิที่จะขายให้บริษัทส่งออก ปัจจุบันมีบริษัทส่งออกมีทั้งหมด ๑๖ บริษัท โดยจะจัดเจ้าหน้าที่ออกไปซื้อถึงแหล่งผลิต ราคาซื้อขายก็เป็นไปตามราคาสากลของใบยาสูบแต่ละชนิด เมื่อเจ้าหน้าที่ซื้อใบยาแห้งของบริษัทส่งออกที่ราคาแล้ว ถ้าผู้ไม่มีเห็นว่าราคาที่ไ้รับกับราคาตลาดแตกต่างกันมาก กล่าวคือ ใบยาแห้งมีคุณภาพดีก็ส่วยราคาก็โลกกรัมละ ๒๕ บาท แต่เจ้าหน้าที่ของบริษัทส่งออกให้ราคาเพียงกิโลกรัมละ ๒๓ บาท เช่นนี้ผู้ไม่มีจะปฏิเสธการขายทั้งหมดและเก็บไว้ขายแก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทส่งออกอื่น ๆ ต่อไป

นอกจากนี้ ทางภาคเหนือยังได้จัดตั้งสหกรณ์ผู้ค้าใบยาสูบขึ้น เพื่อส่งเสริมการปลูกยาสูบและพยุงราคาใบยาให้มีราคาต่ำ โดยสมาชิกมีโอกาสจะขายใบยาแห้งให้กับสหกรณ์ สันนิษฐานได้ว่าเงินปันผลจากผลกำไรที่ได้รับอีก โรงบ่มบางโรงไม่มีโควตาที่จะส่งแก่โรงงานยาสูบ ใบยาแห้งออกมาทุกใบก็ต้องถือเป็นยาสูบนอกโควตา เพื่อความปลอดภัยความมั่นคงของตัวเอง โรงบ่มเหล่านี้จะเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์แทบทั้งสิ้น ทั้งนี้ไม่มีการจำกัดว่าผู้เป็นสมาชิกของสหกรณ์แล้วจะนำใบยาไปขายแก่บริษัทผู้ส่งออกไม่ได้

จากตารางที่ ๑๒ และ ๑๓ ปรากฏว่าผลผลิตทั้งประเทศปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ เป็น ๒๐.๓๓ ล้านกิโลกรัม เพิ่มจากปี ๒๕๐๙ - ๒๕๑๐ ถึง ๕.๔๔ ล้านกิโลกรัม แต่ในปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ นี้ใบยาที่ส่งตามโควตาให้กับโรงงานยาสูบ ๖.๒๐ ล้านกิโลกรัม น้อยกว่าขายให้กับบริษัทส่งออกคือ ๑๐.๓๕ ล้านกิโลกรัม จึงแสดงให้เห็นว่าทั้งยาสูบในโควตา และนอกโควตามีแนวโน้มในทางที่สูงขึ้นทุกปี ปัจจุบันผู้ประสพการณ์ทางค้านี้ดี คาดว่าการค้ายาสูบจะเป็นผลให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวขึ้น

๔.๒.๓ สำนักงานไร่ยาสูบ

สำนักงานไร่ยาสูบ เป็นสถานที่ซื้อใบยาประจำอยู่ในเขตต่าง ๆ ทางภาคเหนือของโรงงานยาสูบ เขตต่าง ๆ มีดังนี้ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง เชียงราย เขตแพร่ น่าน อุดรพิสัย สุโขทัย เพชรบูรณ์ บ้านไผ่ นครพนม และหนองคาย สำนักงานไร่ยาสูบนอกจากจะรับซื้อใบยาตามความมุ่งหมายของโรงงานยาสูบแล้ว ยังมีการผลิตใบยาสูบ กล่าวคือ มีโรงบ่มโรงอบของตนเอง บางครั้งถือเป็นโรงทดลองของผู้มีอิสระในเขตยาสูบนั้น ๆ ด้วย

ผู้มีอิสระจะส่งใบยาที่ผลิตเสร็จมายังสถานที่รับซื้อใบยา โดยบรรจุกระสอบ กระสอบละ ๗๐ - ๘๐ กิโลกรัม โดยโรงงานยาสูบจะตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักงานในเขตต่าง ๆ และจากโรงงานยาสูบส่วนกลาง เป็นคณะกรรมการที่ราคา (เกรด) คณะหนึ่งมี ๓ นาย มีหลายคณะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปในเขตต่าง ๆ แต่กรรมการที่ราคา ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่

ตารางที่ ๑๘

กำหนดชั้นและราคาในยาแห่งชาติเวอรยมิในปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔

ชั้น	ราคา กก. ละ	ชั้น	ราคา กก. ละ	ชั้น	ราคา กก. ละ
X1L	23	C1L	25	B1L	24
X2L	21	C2L	23	B2L	22
X3L	17	C3L	20	B3L	12
X4L	15	C4L	16	B4L	14
X1F	23	C1F	25	B1F	24
X2F	21	C2F	23	B2F	22
X3F	17	C3F	20	B3F	18
X4F	13	C4F	16	B4F	14
X3V	15	C5F	11	B2V	16
X4V	10	C2V	19	B3V	13
X4K	7	C3V	16	B4LV	11
X3S	12	C4LV	12	B4FV	11
X4S	10	C4FV	12	B4K	7
X5S	8	C4L	8	B5K	5
BA	11	C5K	6	B3S	12
BB	9	C3S	13	B4S	10
BS	7	C4S	11	B5S	8
SS	5	C5S	9	FD, NG	2

ที่มา : โรงงานยาสูบกระทรวงการคลัง

ในสำนักงานไร่ยาสูบในจังหวัดใดจะไม่มีสิทธิ์เป็นคณะกรรมการที่ราคาในจังหวัดที่ตนประจำอยู่
ในคณะหนึ่ง ๆ ประธานจะตีราคาก่อน ส่วนกรรมการอีก ๒ นายจะตีราคาภายหลัง ราคาที่
กำหนดจะเป็นราคาตามเสียงส่วนใหญ่ ซึ่งวิธีนี้ในระเบียบยาสูบรับว่ายุติธรรมดี

สำหรับการกำหนดราคาในการซื้อยาสูบตามคุณภาพที่โรงงานยาสูบกำหนด
มีแสดงในตารางที่ ๑๘ โดยให้สัญลักษณ์ไว้ดังนี้

- X ไบยาต้น (LOCAL GRADE)
- C ไบยากกลาง (MEDIUM GRADE)
- B ไบบายอด (EXPORT GRADE)
- L สีมะนาว (LEMON COLOUR)
- F สีส้ม (ORANGE COLOUR)
- S สีน้ำตาล (BROWN COLOUR)
- V สีมะนาวตึกเขียว (LEMON GREEN COLOUR)
- K สีน้ำตาลตึกเขียว (MIXED GREEN COLOUR)
- ND, DG, NG ยาเขียวล้วนและไบยาเนื้อตาย

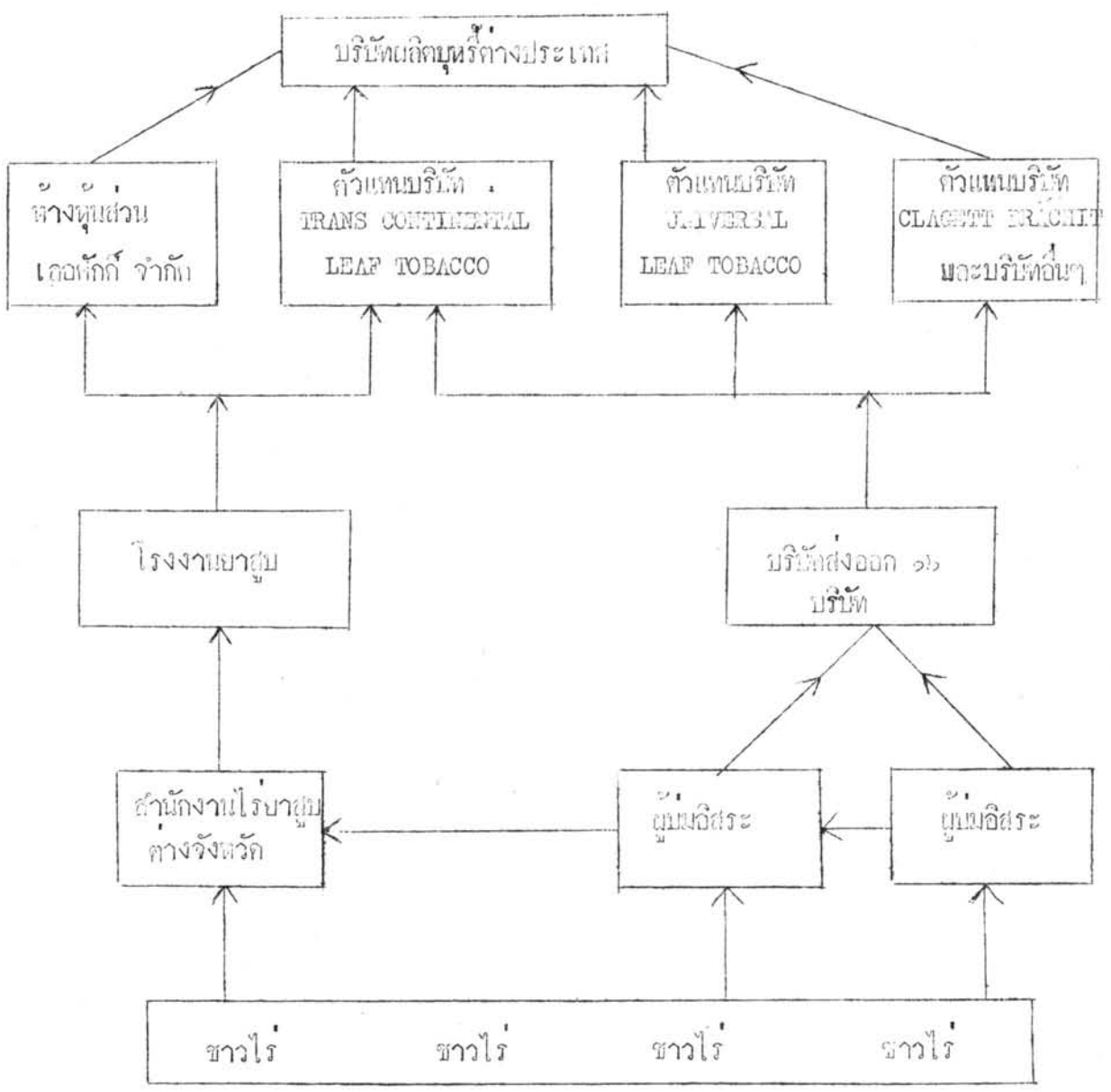
ตัวอย่าง ถ้าตีราคาเป็นเกรด CIF หมายถึง ไบยากกลางชั้น ๑ สีส้ม
ถ้าตีราคาเป็นเกรด CIL หมายถึง ไบยากกลางชั้น ๑ สีมะนาว

ด้านการเงินของโรงงานยาสูบจะจ่ายเงินให้ผู้ซื้อซึ่งโดยแท้จริงเป็นค่าไบยา
ดังนี้ (๒) จ่ายล่วงหน้าให้เป็นค่าดำเนินการเมื่อเริ่มลงมือทำแปลงเพาะกล้า และซ่อมแซม
สิ่งปลูกสร้างฉาง และเงินสำรองจ่ายก็โลกรัมละ ๒ บาท ตามโควต้า จ่ายล่วงหน้าให้
เป็นค่าซื้อปุ๋ยก็โลกรัมละ ๑ บาท ตามโควต้า จ่ายล่วงหน้าให้เป็นค่าซื้อไบยาสดตามที่ซื้อจริง

---

(๒) รายงานผลการศึกษาระบบการผลิตและการค้าไบยาสูบในจังหวัดภาคเหนือ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ

แผนภาพที่ ๒
 แผนภาพการค้าใบยาสูบเวอร์จินเนีย
 ในประเทศไทย

เมื่อรวมแล้วคิดเป็นกิโลกรัมละ ๔.๕๐ บาท ตามโควต้า เงินที่จ่ายล่วงหน้าเหล่านี้คิดคอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๒.๕ ต่อปี เมื่อส่งใบยาแห้งเข้าขายและคณะกรรมการที่ราคาแล้ว กิโลกรัมละ ๓ บาท โรงงานยาสูบจะทยอยจ่ายให้ตามจำนวนที่ขาย ส่วนที่เหลือจะจ่ายให้เมื่อใดที่ตกลงกันได้เสร็จสิ้นแล้ว

นอกจากนี้สำนักงานโรงงานยาสูบยังได้กำหนดไว้ว่า ใบยาที่คัก มีค อัก มาเสนอกรรมการผู้ซื้อ คุณภาพควรสม่ำเสมอ หากปรากฏว่าคัก มีค อัก ปะปนกันมา กรรมการอาจปฏิเสธไม่รับพิจารณาได้ เพราะกรรมการไม่สามารถนำเข้าชั้นหนึ่งชั้นใดของใบยาได้ เส้นรอบของกำใบยาควรอยู่ในระหว่าง ๔ นิ้ว ถึง ๔ นิ้วครึ่ง เช่นเดียวกัน ใบยาที่มีสีคหรือค่อนข้างซีด จะควยถูกแสงแดดหลังบ่มแล้วหรือยังไม่แก่จัดจากต้นเมื่อเก็บมาบ่ม หรือเป็นเพราะใบยาสุก เพราะถูกแดดเผามาก่อนเก็บมาบ่ม หรือเป็นเพราะใบยาเจริญเติบโตไม่สมบูรณ์เพราะขาดอาหารธาตุบางประการ หรือมีคตามลักษณะพันธุ์ต่าง ๆ หรือเป็นเพราะมีฝุ่นมาก ซึ่งลักษณะใบยาแห้งเหล่านี้นำมาปะปนกับใบยาดีอื่น ๆ กรรมการจะปฏิเสธไม่ยอมรับห่อใบยาแห้งทั้งห่อนั้น ส่วนใบยาที่มีกลิ่นอับหรือเหม็นเปรี้ยว หรือเป็นรา หรือมีตัวแมลง หรือมีคุณลักษณะไม่เป็นใบยาเวอร์ยิเนียนมโอร้อน โรงงานยาสูบก็ไม่รับซื้อเช่นกัน

๔.๒.๔ บริษัทผู้ส่งออก (แผนภาพประกอบ)

ปัจจุบันมีบริษัทส่งใบยาออก ๑๖ บริษัท เป็นของโรงงานยาสูบ และ ๑๕ บริษัท เป็นบริษัทเอกชนอิสระ ปี ๒๕๐๔ - ๒๕๑๐ บริษัทที่ไม่จดทะเบียนการค้า แต่ดำเนินงานในนามของโรงงานยาสูบมี ๒ บริษัท คือ ห้างหุ้นส่วนเลอศักดิ์และบริษัท FRANS CONTINENTAL LEAF TOBACCO บริษัทผู้ส่งออกจะดำเนินการแยกเกรดและอบให้แห้งบรรจุหีบห่อใบยาแห้งแล้วส่งขายให้บริษัทตัวแทนจำหน่ายของบริษัทผู้ผลิตใบยาต่างประเทศอื่นที่หนึ่ง ปี ๒๕๐๔ ปรากฏว่าผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุดของประเทศไทยได้แก่โรงงานยาสูบ โดยมี ๒ บริษัทดังกล่าวข้างต้นเป็นผู้ดำเนินการ

ตารางที่ ๑๕

การส่งใบยาสูบไปจำหน่ายต่างประเทศ ของโรงงานยาสูบและบริษัทส่งออกปี ๒๕๑๑ - ๒๕๑๔

เลขที่	ชื่อบริษัทส่งออก	พ.ศ. ๒๕๑๑			พ.ศ. ๒๕๑๒			พ.ศ. ๒๕๑๓			พ.ศ. ๒๕๑๔		
		เวอรียเนย	พันเมือง	เบอร์เลย	เวอรียเนย	พันเมือง	เบอร์เลย	เวอรียเนย	พันเมือง	เบอร์เลย	เวอรียเนย	พันเมือง	เบอร์เลย
๑	โรงงานยาสูบ	๒.๑๕			๑.๑๒			๐.๔๕					
๒	บริษัทสหใบยาสูบตะวันออก จำกัด	๐.๗๐			๐.๓๑			๐.๖๔					
๓	บริษัทส่งเสริมใบยาสูบไทย จำกัด	๑.๖๓			๐.๑๘			๑.๗๒			๑.๘๘		
๔	บริษัทเทพวงศ์ จำกัด	๒.๖๗			๒.๕๘			๓.๘๕			๓.๘๑		
๕	บริษัทอินทนนท์ จำกัด	๐.๘๒			๐.๘๒			๑.๒๗			๐.๗๐		
๖	บริษัทศรีสุวรรณ จำกัด	๐.๔๐	๐.๐๘	๐.๒๓	๐.๒๗	๐.๐๕	๐.๒๐	๐.๔๓	๐.๐๘	๐.๑๕	๐.๒๒		
๗	บริษัทใบยาไทย จำกัด	๐.๒๔			๐.๒๓			๐.๒๔			๐.๔๘		
๘	บริษัทใบยาสูบเชียงใหม่ จำกัด	๐.๐๒											
๙	บริษัทยาสูบภาคเหนือประเทศไทยจำกัด				๐.๗๒			๐.๘๒			๐.๑๘		
๑๐	บริษัทใบยาเอเซียอาคเนย์ จำกัด				๑.๐๔			๑.๐๕			๑.๕๒		
๑๑	บริษัทเกียรติวิไล จำกัด				๐.๐๘			๐.๐๘			๐.๑๗		
๑๒	บริษัทเต็มบุญเกียรติ จำกัด							๐.๑๔			๐.๒๗		
๑๓	บริษัทใบยาสูบนาน จำกัด							๐.๕๔			๑.๐		
๑๔	บริษัทไซแอมโทแบกโก เอกซ์พอร์ต คาร์บอเรชั่น จำกัด							๐.๓๖			๐.๗๘		
๑๕	บริษัทพนาสิทธิค้ำน้ำยาไม้ จำกัด							๐.๐๔					
๑๖	สหกรณ์ผลิตยาสูบไทย จำกัด										๐.๘๖		
	รวม	๘.๖๓	๐.๐๘	๐.๒๓	๗.๓๖	๐.๐๕	๐.๒๐	๑๑.๒๔	๐.๐๘	๐.๑๕	๑๒.๐๖		

ในตารางที่ ๑๕ ปรากฏว่ามีบริษัทและบริษัทในรูปสหกรณ์เปิดขึ้นใหม่ ทำหน้าที่ส่งยาสูบออกจำหน่ายต่างประเทศ มี บริษัทเค็มมูญเกียรติ จำกัด บริษัทโมยาสูบนาน จำกัด บริษัทไซแอมโทแมคโกเอสपोर्टคอร์ปอเรชั่น จำกัด บริษัทพนาสิทซีอิคน้ำยาไม้ จำกัด บริษัทเหล่านี้ส่วนมากส่งโมยาเวอร์บีเนียออก สำหรับบริษัทที่ส่งโมยาสูบออกมากที่สุดในระยะนั้น คือ บริษัทเพวงค์ ซึ่งเป็นบริษัทตั้งอยู่ในเชียงใหม่ รองลงมาคือ บริษัทส่งเสริมโมยาสูบ จำกัด ส่งออก ๓.๘๑ ล้านกิโลกรัม และ ๑.๘๘ ล้านกิโลกรัม ตามลำดับ

สำหรับ ๕ บริษัทที่เพิ่มขึ้นในปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ เป็นบริษัทที่น่าสนใจมาก โดยเฉพาะสหกรณ์ผู้ผลิตโมยาสูบ จำกัด เป็นบริษัทที่ส่งออกมากกว่า ๔ บริษัทคู่แข่งที่ตั้งในปี ๒๕๑๓ คือ ส่งออก ๐.๘๖ ล้านกิโลกรัม บริษัทโมยาสูบนาน จำกัด มีขอบเขตอยู่เพียงจังหวัดแพร่และจังหวัดน่าน เท่านั้น ผลผลิตที่ส่งออกโดยประมาณ คือ ปี ๒๕๑๔ จำนวน ๑.๐ ล้านกิโลกรัม เพิ่มจากปี ๒๕๑๓ ๐.๘๖ ล้านกิโลกรัม

การซื้อโมยาของบริษัทผู้ส่งออก ผู้ส่งออกจะไปรับซื้อโมยาจากโรงคัดของเขมือหรือเขมือนำโมยามาขายยังสถานที่ของผู้ส่งออก หรือผู้ส่งออกรวมกลุ่มเขมือตั้งเป็นบริษัทขึ้นส่งโมยาของผู้ถือหุ้นออกไปขาย เมื่อผู้ส่งออกซื้อหรือรับโมยามาแล้วจะนำโมยามาคัดใหม่หรือคั้นใหม่ให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ซื้อในต่างประเทศ แล้วอบให้แห้งอีกครั้งหนึ่งด้วยเครื่องจักรของโรงงาน ซึ่งตั้งขึ้นเฉพาะการนี้ การบรรจุหีบหอบางบริษัทบรรจุหีบหอบางบริษัทบรรจุหีบหอบรรจุกระสอบรองด้วยกระดาษที่เหนียว ป้องกันความชื้น หรือมีผู้ซื้อบางรายต้องการซื้อโมยาในรูป STRIP คือฉีกก้านออกเสียก่อนแล้วจึงอบให้แห้ง ส่วนมากผู้ส่งออกมักจะจัดการให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้ซื้อในต่างประเทศ

๔.๒.๕ บริษัทตัวแทนจำหน่ายของบริษัทผู้ผลิตบุหรี่ต่างประเทศ

บริษัทตัวแทนจำหน่ายของบริษัทผู้ผลิตบุหรี่ต่างประเทศ ที่เข้ามาดำเนินการรับซื้อโมยาแห่งจากบริษัทส่งออกหรือโรงงานยาสูบรวม ๕ บริษัท คือ

(๑) บริษัท TRANS CONTINENTAL LEAF TOBACCO เป็นบริษัทอเมริกา ส่งใบยาเวอร์จิเนียไปจำหน่ายทั่วโลก แต่ส่วนมากส่งไปเยอรมันตะวันตก ค่าขายติดต่อกับ โรงงานยาสูบและบริษัทเพวงค์ จำกัด

(๒) บริษัท UNIVERSAL LEAF TOBACCO เป็นบริษัทอเมริกาส่งใบยา เวอร์จิเนียไปขายทั่วโลก แต่ส่วนมากส่งไปเยอรมันตะวันตก และสิงคโปร์ ค่าขายติดต่อกับ บริษัทอินทนนท์ จำกัด บริษัทยาสูบภาคเหนือประเทศไทย จำกัด และบริษัทเอเชียอาคเนย์ จำกัด

(๓) โรงงานยาสูบญี่ปุ่น (J.M.C.) ค่าขายติดต่อกับบริษัท TRANS CONTINENTAL LEAF TOBACCO (โรงงานยาสูบ) ๗๒๐,๐๐๐ กก. บริษัทเพวงค์ จำกัด ๗๓๐,๐๐๐ กก. ห้างหุ้นส่วนเลอศักดิ์ จำกัด ๒๐๐,๐๐๐ กก. บริษัทส่งเสริมใบยาสูบ จำกัด ๑๖๐,๐๐๐ กก. บริษัท UNIVERSAL LEAF TOBACCO ๕๐,๐๐๐ กก. รวมทั้งหมก ๑,๕๐๐,๐๐๐ กก.

(๔) บริษัท CLAGETT BRACHE & CO. เป็นบริษัทอังกฤษส่วนมากส่งไป ขายอังกฤษ ติดต่อกำขายกับบริษัทสหใบยาสูบตะวันออก และบริษัทใบยาไทย จำกัด

(๕) บริษัท GEBRUDER KULENKAUFF เป็นบริษัทเยอรมัน ส่วนมากส่ง ไปเยอรมัน ค่าขายติดต่อกับบริษัทส่งเสริมใบยาสูบไทย จำกัด บริษัทใบยาสูบตะวันออก จำกัด และบริษัทเกียร์ทิวไล จำกัด

บริษัทศรีสุวรรณ จำกัด และบริษัทใบยาสูบเชียงใหม่ส่งใบยาไปจำหน่ายต่าง ประเทศเอง โดยไม่มีบริษัทตัวแทนจำหน่ายในประเทศรวบรวมที่ปลายทาง เป็นการกำ ขายเป็นครั้งคราว บริษัทศรีสุวรรณ จำกัด ส่งใบยาเวอร์จิเนียไปขายที่สวีทซ์เซอร์แลนด์ ปีละ ๒๕๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ กก. และบริษัทใบยาสูบเชียงใหม่ส่งไปขายฝรั่งเศส อเมริกา เมลเยียม นอกจากนี้บริษัท TRANS CONTINENTAL และห้างหุ้นส่วนเลอศักดิ์ได้รับสิทธิ พิเศษจากโรงงานยาสูบ กล่าวคือ บริษัท TRANS CONTINENTAL มีสัญญาผูกขาดการซื้อ ใบยาสูบกับโรงงานยาสูบปีละ ๒ ล้าน กก. ตั้งแต่ปี ๒๔๘๘ บริษัท TRANS CONTINENTAL

และทางหุ้นส่วน เลอศักดิ์ได้รับสิทธิพิเศษที่จะขายในยาเกรดสูงของโรงงานยาสูบให้แก่
องค์การผูกขาดยาสูบของประเทศญี่ปุ่นปีละ ๐.๗๕ และ ๐.๒๕ ล้าน กก.ตามลำดับ

การซื้อใบยาของบริษัต์ตัวแทนจำหน่ายต่างประเทศ ซึ่งพอจะแบ่งออกได้เป็น
๒ พวก คือ

(๑) ข้อแบบกึ่งผูกขาด ได้แก่บริษัท UNIVERSAL กับบริษัท TRANS
CONTINENTAL มีเจ้าหน้าที่เขาประจำอยู่ในประเทศไทย รับซื้อใบยาจากผู้ส่งออกโดยตรง
กับชื่อหมกทุกเกรด แต่เมื่อขายแก่บริษัทแล้วจะขายให้กับบริษัทอื่นอีกไม่ได้ มาตรฐานเกรด
ใบยาผู้ส่งออกกำหนดเอาตามความพอใจ และโดยที่รับรองจะซื้อทั้งหมด ทำให้บริษัททั้ง ๒ กำหนด
ราคาต่ำกว่ามาตรฐานจริง

(๒) เลือกซื้อแต่เฉพาะเกรดที่ขายได้ ได้แก่บริษัท CLAGETT BRACHE &
COMPANY บริษัท GEBRUDER KALENKAMFF และโรงงานยาสูบญี่ปุ่น (J.M.C.)
ซึ่งบริษัทส่งออกเป็นผู้ทำตัวอย่างของแต่ละเกรด และกำหนดราคาให้บริษัทเหล่านี้ไป
เสนอขายพร้อมทั้งจำนวนของแต่ละเกรดด้วย เมื่อขายเกรดใดได้ราคาใด จำนวนเท่าใด
แล้วจึงจะนำชื่อเฉพาะเกรดนั้น ๆ บางครั้งบางบริษัทก็มีเจ้าหน้าที่มาประจำอยู่กับบริษัทผู้ส่ง
ออก เพื่อตรวจรับในประเทศ แต่บางบริษัทก็ไม่มี ถ้าเป็นกรณีเช่นนี้จะถือตามตัวอย่าง
เป็นหลัก ราคาที่ตกลงซื้อขายกันเป็นราคา F.O.B. ส่วนการชำระเงิน สำหรับพวกที่
ตรวจรับในประเทศไทยชำระเงินทั้งหมดเมื่อของลงเรือเรียบร้อยแล้ว ส่วนที่ไม่มีเจ้าหน้าที่
มาตรวจรับในประเทศไทย บางบริษัทจ่ายเงิน ๗๕ เปอร์เซ็นต์ เมื่อของลงเรือแล้วที่เหลือ
จ่ายเมื่อของไปถึงท่าเรือปลายทาง และเมื่อตรวจรับแล้ว แต่บางบริษัทก็จ่ายเมื่อของลงเรือ
บริษัททั้งสามนี้มีสิทธิจะคืนกำไรของไม่เหมือนตัวอย่าง เพราะฉะนั้น จะเห็นว่าผู้ส่งออกซึ่งเป็น
คนไทยส่วนใหญ่ต้องการติดต่อกับบริษัทดังกล่าวข้างต้นนี้มาก แต่ปริมาณรับซื้อของสามบริษัท
ซึ่งเลือกซื้อแต่เฉพาะเกรดที่ขายได้มีน้อยกว่าสองบริษัทที่ข้อแบบกึ่งผูกขาด

๘.๓ ปัญหาที่เกิดจากการค้าใบยาสูบในภาคเหนือของประเทศไทย

ปัญหาที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นปัญหาที่ได้จากการสอบถามผู้มีใบยา และผู้เพาะปลูก บางรายในบางจังหวัดในภาคเหนือ ผู้มีใบยาได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับ ตัวเองและกับเพื่อนผู้มือนอื่น ๆ บางครั้งก็เป็นปัญหาง่ายแต่ยากต่อการแก้ไขทันทีทันใด ปัญหา ต่าง ๆ พอจะสรุปได้ดังนี้

การกำหนดราคารับซื้อใบยาแห้งไว้ต่ำ ทำให้ผู้มชขายใบยาให้ผู้ส่งออกต่ำไปด้วย เพราะผู้ส่งออกรับซื้อใบยาโดยอิงราคาใบยาที่โรงงานยาสูบรับซื้อ ทำให้ผู้มไม่ได้รับความ กระทบกระเทือนไม่สามารถจะขายใบยาในราคายุติธรรมได้ และเป็นการสกัดกั้นการผลิตมาก ขึ้นของผู้มด้วย นอกจากนี้การกำหนดราคาใบยาแห้งของโรงงานยาสูบมีเงื่อนไขเข้มมาก ทำให้ ผู้มได้รับความลำบากและได้ราคาใบยาต่ำ เพราะมีการกำหนดการที่ราคาถึง ๓ ชั้นด้วยกัน ผู้มมีความเห็นว่า ควรจะรับซื้อตามเกรดและยกเลิกราคาเฉลี่ยในเกรดเสีย จะยุติธรรม และสะดวกกว่า ผู้มไม่ต้องซึกใบยาแห้งเข้าออกจากห้อง หรือนำไปปรับปรุงใหม่ ปัจจุบัน การผลิตใบยามีคุณภาพสูง บางรายผลิตใบยาเกรดสูงได้ถึง ๕๐ - ๘๐ เปอร์เซ็นต์ หรือ ถ้วนเฉลี่ยทั่ว ๆ ไปผลิตได้ ๓๐ - ๕๐ เปอร์เซ็นต์ แต่โรงงานยาสูบรับซื้อใบยาเกรดสูงเพียง ๒๐ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ผู้มจังหวัดลำปางและเชียงใหม่มีความเห็นว่าควรเปลี่ยนแปลง เปอร์เซ็นต์การรับซื้อใบยาแห้งของโรงงานยาสูบดังนี้

<u>ปัจจุบันโรงงานยาสูบรับซื้อ</u>	<u>ลำปาง - เชียงรายขอปรับเป็น</u>	<u>แพร่ขอปรับเป็น</u>
เกรดสูง ๒๐ เปอร์เซ็นต์	๓๐ เปอร์เซ็นต์	๕๐ เปอร์เซ็นต์
เกรดกลาง ๕๐ เปอร์เซ็นต์	๕๐ เปอร์เซ็นต์	๓๐ เปอร์เซ็นต์
เกรดต่ำ ๓๐ เปอร์เซ็นต์	๓๐ เปอร์เซ็นต์	๒๐ เปอร์เซ็นต์

ที่มา : สมาคมผู้มในจังหวัดลำปาง เชียงราย และแพร่

ตามที่โรงงานกำหนดเปอร์เซ็นต์การรับซื้อใบยาเกรดสูงไว้ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ผู้ม่มีความเห็นว่
เท่ากับเป็นการสกัดกั้นผู้ผลิตใบยาคุณภาพดี

ปัญหาเกิดจากราคาใบยาแห่งที่โรงงานยาสูบรับซื้อเป็นราคาเกือบ ๒๐ ปีมาแล้ว
ไม่ไ้มีการเปลี่ยนแปลง ผู้ม่จังหวัดแพร่ น่าน เห็นควรเพิ่มราคาใบยาแห่งที่โรงงานยาสูบ
รับซื้อสูงกว่าราคาต้นทุน ๒๕ เปอร์เซ็นต์ คือให้ผู้ม่ใบยามีกำไร ๒๕ เปอร์เซ็นต์ เพราะต้อง
ลงทุนพัฒนายาสูบใหม่คุณภาพดีด้วย การกำหนดราคาในระยนั้นเป็นการเหมาะสมเพราะยัง
ไม่มีการพัฒนาการเพาะปลูกค่านคุณภาพ การข้ปุ๋ยยังไม่มี ทุนทุนการผลิตต่ำ สำหรับปัจจุบันนี้
ภาวะการครองชีพสูงขึ้นหลายเท่าตัว จึงควรปรับราคาโดยขอยกระดับราคาด้วเฉลี่ยยา
เกรดกลางจากกิโลกรัมละ ๑๓.๕๐ บาท มาเป็นกิโลกรัมละ ๑๕.๐๐ บาท และผู้ม่ทุกจังหวัด
เห็นควรยกระดับราคารับซื้อใบยาสดด้วเฉลี่ยจากกิโลกรัมละ ๐.๙๕ บาท มาเป็นกิโลกรัมละ
๐.๘๕ บาท นอกจากนั้นยังเห็นควรให้โรงงานยาสูบใช้ใบยาไทยมาก ๆ หรือทั้งหมดแทนการ
สั่งใบยาจากต่างประเทศ จะเป็นการค้ค้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไ้บ้าง ผู้ม่และชาวไร่จะได้
มีกำไรมากขึ้น ไม่ต้องเสี่ยงกับการค้าจากตลาดต่างประเทศ

เนื่องจากใบยาแห่งเมื่อขายให้โรงงานยาสูบตามโควต้าแล้ว ที่เหลือออกนั้นก็
ขายให้ผู้ส่งออก เพราะฉะนั้นปัญหาใบยาแห่งเหลือก็ไม่มี แต่ผู้ส่งออกมักจะกดราคาเพราะ
ต่างประเทศไม่ต้องการยาเกรดดี ต้องการยาเกรดกลางและเกรดต่ำเพื่อนำไปผสมเท่านั้น
เช่นนี้เมื่อยาเกรดสูงโรงงานยาสูบรับซื้อเพียง ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ทำให้ยาเกรดสูงเหลือมาก
ผู้ม่จำเป็นต้องขายเกรดสูงชั้น ๑ เป็นชั้น ๒ ไป เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกกดราคา
ใบยาเกรดสูง แต่กรณีเช่นนี้ก็ไม่แน่นอนเสมอไป ถ้าปีใดยาสูบทั่วโลกผลิตไ้ไ้คน้อย ผู้ม่ก็จะ
ไ้ราคาดีจากใบยาแห่งทุกเกรด โดยเฉพาะในปี ๒๕๑๖ นี้ ราคาใบยาแห่งขายให้ผู้ส่งออก
สูงกว่าทุก ๆ ปี

ผู้มเห็นด้วยกับการสร้างตลาดประมูลซื้อขายใบยา ซึ่งสมาคมผู้มจังหวัด
เชียงใหม่เสนอขอให้ทางการจัดตั้งขึ้น เพื่อประโยชน์แก่ผู้ขายและผู้ซื้อใบยาส่งไปต่างประเทศ
แต่ก็เห็นว่ายังไม่ควรจัดตั้งขึ้นขณะนี้เพราะมีปัญหาเกิดขึ้นหลายประการ ประการแรก คุณภาพ
ใบยาที่ผลิตได้ยังมีคุณภาพเป็นเกรดดี ปานกลาง และต่ำ ส่วนใบยาที่ต่างประเทศต้องการนั้น
เป็นเกรดดีเสียส่วนมาก ใบยาที่ต่างประเทศไม่ต้องการผู้ใดจะเป็นผู้รับซื้อ ผู้มไม่สามารถ
เก็บไว้เองได้เพราะไม่มีทุนพอ ประการที่สอง ยังไม่มีการประกันราคารับซื้อด้วย

ความเห็นของชาวไร่ ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาการค้าใบยาสูบของตนสืบมาจาก
ชาวไร่ยาสูบยังยากจนอยู่ แม้ว่าใบยาจะขายได้ก็แต่ใบยาสดถูก ควรเพิ่มราคาใบยาสดให้
ชาวไร่ในอัตราตัวเฉลี่ยก็โลกรัมละ ๑ บาท ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืชราคาแพงทำให้ต้นทุน
การปลูกสูง ชาวไร่ยาสูบที่อยู่ไกล ๆ นอกเขตโรงม่ม มักโดนกดราคา ชาวไร่บางคนมี
ความเห็นว่าจะเพิ่มโรงม่มใบยาให้มาก ๆ เพื่อให้เกิดการแข่งขันกัน ราคาใบยาสด
จะไ้สูงขึ้น การขายใบยาสดต้องจำกัดเวลาขายอยู่แล้ว การที่ราคาใบยาบางครั้งไม่ยุติธรรม
มักจะต่ำราคาต่ำ ๆ เพื่อผู้มจะไ้กำไรมาก ๆ เพราะชาวไร่ไม่มีโอกาสจะขายแก่ผู้มรายอื่น ๆ
ได้

จากการศึกษาทั่วทั้งหมครวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับการค้าใบยาสูบทางภาคเหนือ
ของไทย พอจะกล่าวได้ว่าภาวะการค้ายาสูบจะเป็นไปด้วยดี และได้ผลตามต้องการของ
ผู้ประกอบการธุรกิจนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือหลายด้าน นับตั้งแต่เจ้าของโรงม่ม ชาวไร่ยาสูบ
พ่อค้าส่งออก ตลอดจนรัฐบาลที่จะช่วยเหลือชาวไร่ยาสูบ ผู้ม พ่อค้าส่งออก ซึ่งจะไ้กล่าวถึง
ในบทต่อไป.